

Creative
Europe

PRESSEMELDING

Kongevegen over Filefjell mottar Europas høyeste kulturminne-pris

Turku, 15 mai 2017 – Vinnerne av EUs kulturminnepris/Europa Nostra Awards, Europas høyest rangerte pris innenfor området, ble i aften behørlig feiret under en stor tilstelning i St Mikaelkirken i Turku (Åbo), Finland. **Plácido Domingo**, President i Europa Nostra, Europas ledende kulturminneorganisasjon, og **Tibor Navracsics**, EU-kommissær for utdanning, kultur, ungdom og sport, var vertskap under den europeiske pristildelingsseremonien. De offentliggjorde og tildelte 7 Grand Prix-priser samt publikumsprisen blant de 29 prosjektene som hadde blitt tildelt en pris i år.

De 7 Grand Prix vinnerne, valgt av en uavhengig [jury](#) av eksperter og berettiget til å motta Euro 10.000 hver, er som følger:

Klasse Bevaring

[Et barokke bygningskompleks med haver i Kuks, Hradec Králové Region, Tjekkia](#)

[Kongevegen over Filefjell, Norge](#)

[Kulturpaleet i Plaj, Transylvania, Romania](#)

[Taket over ruinene av St. Juanklosteret i Burgos, Spania](#)

Klasse Forskning

[Bevarings og forskningsprosjektet Bosch, 's-Hertogenbosch, Holland](#)

Klasse Særlige tjenester

[Ferdinand Meder, Zagreb, Kroatia](#)

Klasse Utdanning, læring og bevisstgjøring

[Senteret for visuell kunst og forskning, Nicosia, Kypros](#)

Publikumsprisen som ble valgt for sjette gang gikk til [Zoltán Kallós](#), som har brukt 70 år av sitt liv til å samle inn musikk, dans, historier og håndverk fra ungarske, rumenske, saksiske og roma samfunn i Transylvania, **Romania**. Det er første gang at en nominasjon i klassen **Særlige tjenester** har oppnådd det høyeste antall stemmer. Over **11.500** personer stemte på sine favoritt prosjekter on line i regi av Europa Nostra.

Under seremonien ble EUs kulturminnepris/Europa Nostra Awards tildelt de **29 vinnerne** fra 18 land som deltar i EUs program «Creative Europa». I tillegg mottok to eksemplariske prosjekter fra henholdsvis [Sveits](#) og [Tyrkia](#), som ikke deltar i dette programmet, hver sin Europa Nostra Award.

«Det har vært et stort privilegium og møte og gjøre ære på alle prisvinnerne i den vakre historiske byen Turku i anledning Finlands hundreårsjubileum som selvstendig stat. Hver prisvinner er et lysende eksempel for alle oss som arbeider for å ta vare på vår felles kulturarv. Vår pristildelings-seremoni og kongressen i Turku var også en første klasses anledning for å mobilisere våre prisvinnere, medlemmer og partnere til å aktivt bidra til «Det europeiske kulturminnerår i 2018». Vi må ikke miste denne historiske anledning til å plassere vår felles kulturarv der den hører hjemme – i hjerte av det europeiske prosjektet som vi må revitalisere!» uttrykte **Plácido Domingo**, den kjente operasanger og President i Europa Nostra.

«Nok en gang feirer EUs kulturminnepris/Europa Nostra Awards ferdighetene til de beste håndverkere og fagfolk, de frivilliges endeløse innsats og det engasjerte arbeidet til folk i undervisning, som alle bidrar til at vår kulturarv kan nytes i dag og er sikret for fremtidige generasjoner. Kulturminnene er en av Europas viktigste ressurser. Verdien er ikke bare symbolsk – den har også positive virkning på vår livskvalitet, vår økonomi og vårt samfunn. Jeg er meget glad for at 2018 vil bli «Det europeiske kulturminneår». Det gir en flott anledning for EUs innbyggere fra alle deler av samfunnet til å bli kjent med verdien av vår feller kulturarv, risikoen knyttet til disse kulturminnene og mulighetene kulturarven kan bidra med for å skape sosial samhörighet og bygge fremtidens samfunn,» sa **Tibor Navracsics**, EU-kommissær for utdanning, kultur, ungdom og sport.

Pristildelingsseremonien fant sted i Turku i nærvær av ca. 1200 mennesker som også omfattet fagfolk innenfor bevaring av kulturminner fra hele Europa, frivillige og andre med interesse for kulturminnefeltet. Det var også til stede ledere fra EU-institusjoner, medlemsland og Finland.

Pristildelingsseremonien var det siste offentlige arrangementet under Den [europeiske kulturminnekongressen. Kongressen](#) hadde deltagelse fra hundrevis av europeiske kulturminneengasjerte mennesker i Turku i dagene 11-15 mai. Kongressen ble arrangert av Europa Nostra og den lokale organisasjonen Europa Nostra Finland støttet av byen Turku, og mange offentlige og private organisasjoner i Finland and andre europeiske land samt EU gjennom programmet «Creative Europe».

I 2018 vil EUs kulturminnepris/Europa Nostra Awards bli brukt som et helt sentralt instrument for å fremmede de viktigste målene og budskapene for **Det europeiske kulturminneår. Invitasjonen til å delta i 2018**, i en tilpasset utgave av Priskonkurransen, vil bli offentliggjort 1. juni 2017 på Priskonkurransens hjemmeside: www.europeanheritageawards.eu/apply

BILDER FRA PRISSEREMONIEN

vil snart være tilgjengelig

VIDEO FRA PRISSEREMONIEN

vil snart være tilgjengelig

KONTAKTER

Europa Nostra

Joana Pinheiro, jp@europanostr.org
+31 70 302 40 55, +31 6 34 36 59 85
Elena Bianchi, eb@europanostr.org
+31 70 302 40 58

European Commission

Nathalie Vandystadt
nathalie.vandystadt@ec.europa.eu, +32 2 2967083
Joseph Waldstein
joseph.waldstein@ec.europa.eu, +32 2 2956184

Europa Nostra Norway

Erik Schultz, eschultz@online.no, +47 22 55 21 31

Kongevegen over Filefjell

Jan Adriansen, jan.adriansen@vegvesen.no

HER KAN DU FINNE MER

Om hvert vinner prosjek:
[information and jury's comments](#),
[high-resolution photos](#) and [videos](#)
Twitter: [@europanostr](#)

[Creative Europe website](#)

Twitter: [@europe_creative](#)

[Commissioner Navracsics website](#)

www.kongevegenoverfilefjell.com

Kongevegen over Filefjell

Kongevegen over Filefjell går frå det tronge og dramatiske fjordlandskapet inst i Sognefjorden via det fantastiske høgfjellet på Filefjell og ned til innlandsbygdene i Valdres. Undervegs får dei besøkande ei rekkje unike vandre- og kulturopplevingar. Den 100 kilometer lange strekninga er ein del av Den Bergenske Kongeveg, den første køyrevegen mellom Aust- og Vestlandet, og vart laga for hest og kjerre på slutten av 1700-talet. I seinare år har store deler av vegen vorte lagd om eller grodd att og gått ut av bruk. I 2009 starta Statens vegvesen og fleire samarbeidspartar eit formelt prosjekt for å reetablere og revitalisere denne viktige vegstrekninga som ein kulturhistorisk vandreveg.

«Dette kombinerte kultur- og landskapsprosjektet er av høgaste kvalitet og har hatt eit stort fokus på best mulig praksis i gjennomføringa», sa juryen. Prosjektet var basert på forskning og grundige forundersøkingar, noko ein kan sjå att i dei minste detaljar. Til dømes vart spikrane i brukonstruksjonane nøyaktige kopiar av spikrar funne langs kongevegen.

Sherpaane i Nepal er kjende for å vere spesielt dyktige til å tørrmure med stein, eit handverk som i stor grad er borte i Norge i dag. Dei vart difor hyra inn til å utføre mykje av restaureringsarbeidet. For å sikre at kunnskapen for framtida også skulle verte forankra i lokalsamfunnet, heldt prosjektet fleire veghistoriske tørrmuringskurs, der deltakarane mellom anna fekk arbeide saman med sherpaane. To tyske Wandergessellen (omreisande, tradisjonelle handverkarar) hjelpte til med bygginga av dei historiske bruene. Prosjektet har dermed opna for dialog og utveksling av kunnskap over kontinent.

«Ved å invitere dyktige handverkarar frå Nepal og Tyskland inn i prosjektet, har kontakten mellom desse ekspertane og Norge vorte etablert, og dermed har tradisjonelle handverk og teknikkar kome fram att og vorte delt på ein naturleg måte», understreka juryen. Prosjektet er eit framifrå døme på korleis ein kan utveksle kunnskap mellom regionar og korleis bringe saman ulike interessantar frå eit større nettverk.

Juryen legg vekt på viktigeita av at *«dette er gjenopplivinga av ei historisk rute og dei gløynde spora undervegs. Det er ikkje eit nybygg, men ei revitalisering av eit kulturminne som er nært knytt opp mot stadar og folk undervegs, noko som igjen styrkjer den lokale økonomien og motiverer lokalsamfunnet til å sette pris på og ta vare på kulturarven deira».*

Bakgrunn

EUs kulturminnepris / Europa Nostra priser

[EUs kulturminnepris / Europa Nostra priser](#) ble etablert av EU kommisjonen i 2002 og har siden vært ivaretatt av Europa Nostra. Prisen berømmer og fremmer "best practices" knyttet til kulturarv innenfor bevaring, forskning, frivillighet, utdanning og kommunikasjon. På den måten bidra prisen til en sterkere bevisstgjøring i befolkningen av kulturarven som en strategisk ressurs for Europas økonomi og samfunn. Prisen mottar støtte fra EUs program **Creative Europe**.

Over de siste 15 årene har organisasjoner og enkeltpersoner fra **39 land** levert inn tilsammen **2,720** nominasjoner for en pris. Fordelt på land har Spania nominasjonert flest prosjekter, i alt 498. Deretter følger Storbritannia med 286 nominasjoner, Italia er nummer tre (278). Nominasjoner innenfor de ulike kategorier viser følgende sammensetning: Bevaring har flest med 1,606 prosjekter, deretter følger Utdanning, Trening og Bevisstgjøring med 457 prosjekter, Forskning med 340 prosjekter og Spesiell innsats for kulturarven med 317 prosjekter

Siden 2002 har uavhengige juryer valg ut **455 prisvinnende prosjekter** fra **34 land**. Som tilfellet var med antall nominasjoner har Spania mottatt flest priser, i alt 61. Storbritannia har mottatt 60 priser, Italia kommer på tredje plass med 37 priser, Tyskland er på fjerde plass med 29 priser og Hellas har mottatt 27 priser. Fordelt på kategorier viser tallene at Bevaring har mottatt flest priser (267), fulgt av Spesiell innsats for Kulturarven (67), Utdanning, Trening og Bevisstgjøring (65) og Forskning med 56 priser.

Totalt er det valgt ut **102 Grand Prix** på Euro 10.000 til de mest fremragende prosjektene blant alle prisvinnerne.

EUs kulturminnepris/Europa Nostra Pris har ytterligere styrket kulturminnesektorens evner i Europa gjennom å fremme "best practice", oppmuntre til grenseoverskridende kunnskapsformidling og knytte ulike type deltakere sammen i bredere nettverk. Prisen har i tillegg gavnet prisvinnerne gjennom større (inter)nasjonal synlighet, oppfølgende finansiering og større besøkstall. I tillegg har prisene løftet publikums bevissthet rundt vår felles kulturarv og dens iboende europeiske karakter. Prisen er derfor et viktig redskap i arbeidet for å fremme Europas kulturarv.

Europa Nostra

[Europa Nostra](#) er den pan-europeiske forbund av kulturminneorganisasjoner (NGO) som også støttes av et bredt nettverk av offentlige institusjoner, private selskaper og personer. Organisasjonen som har oppslutning fra 40 land i Europa er stemmen fra samfunnsborgere som ønsker å ta vare på og fremme Europas kulturminner og kulturlandskap. Europa Nostra ble etablert i 1963 og fremstår i dag som verdensdelens mest representative nettverk for kulturminnebevaring. Den verdenskjente operasanger og dirigent Placido Domingo, er organisasjonens president. Europa Nostra kjemper for bevaring av Europas utsatte kulturminner, kulturmiljøer og kulturlandskap, spesielt gjennom kampanjen «De 7 mest utsatte kulturminner i Europa». Organisasjonen feirer fremragende dyktighet gjennom den årlige tildeling av EUs kulturminnepris/Europa Nostra pris. Europa Nostra bidrar også til formuleringen og gjennomføringen av den europeiske strategi og politikk knyttet til kulturarven, gjennom en strukturert dialog med europeiske institusjoner og en samordning gjennom «The European Heritage Alliance 3,3»

Creative Europe

[Creative Europe](#) er EUs nye program for støtte til den kulturelle og kreative sektor, med formål å sette sektoren i stand til å øke bidraget til vekst og arbeidsplasser. Programmet som har et budsjett på Euro 1,46 mrd. i perioden 2014-2020 støtter organisasjoner innenfor kulturarv, utøvende kunst, kunst, tverrfaglig kunst, forlagsvirksomhet, film, TV, musikk og videospill og titusentalls kunstnere og profesjonelle innenfor kultursektoren og audiovisuelt arbeid. Mottakerne av finansieringen vil sette dem i stand til å arbeide over hele Europa, møte et nytt publikum og tilegne seg nye faglige ferdigheter i en digital tidsalder.